

Citiți lecția din manual: *Studiu de caz: Pompeii*.

Studiu de caz: Pompeii

1. Orașul Pompeii

- secolul al VIII-lea î.Hr. - oscii, o populație din Italia Centrală, au fondat cinci sate (din limba latină: „pompe”), în Golful Napoli, la 10 km de Muntele Vezuviu;
- secolul al VII-lea î.Hr. - așezarea fondată de oscii a devenit colonie doriană și s-a grecizat;
- 80 î.Hr. - orașul a devenit așezare romană, sub numele de Cornelia Venera Pompeii;
- secolul I d.Hr. - clima blândă și câmpiile roditoare au favorizat dezvoltarea orașului, care a devenit o așezare prosperă, cu o populație de aproximativ 20.000 de locuitori, formată din aristocrați, meșteșugari, negustori, săraci și sclavi;
- Pompeii a fost un oraș construit după modelul Romei, în care s-au regăsit edificii specifice lumii romane: forul, centru economic și politic, temple, două teatre, un amfiteatru, terme, un apeduct, locuințe și magazine, decorate cu fresce și mozaicuri;
- 5 februarie 62 - conform istoricului Publius Cornelius Tacitus, în lucrarea *Anale*, un cutremur a produs daune considerabile orașului, toate clădirile fiind afectate;
- 20-23 august 79 - vulcanul Vezuviu a erupt timp de 18 ore, stânci grele, cenușă, gaze otrăvitoare și lavă fierbinte s-au prăvălit asupra orașului, acoperind oamenii (cca. 10.000 de victime), construcțiile din Pompeii și așezările vecine Herculaneum, Stabiae și Oplontis, cu un strat gros de peste cinci metri de material vulcanic și noroi;
- Plinius cel Tânăr, scriitor și administrator roman, a fost martor al erupției și a descris-o în scrisorile adresate lui Tacitus.

2. Pompeii: orașul-muzeu

- 1709 - un muncitor din localitatea italiană Resina, care a dorit să sape o fântână, a descoperit, accidental, ruinele orașului Herculaneum;
- 1748 - redescoperirea orașului Pompeii (1763: orașul a fost identificat după nume);
- secolele XVIII-XXI - istoricii au deschis un șantier arheologic, au excavat două treimi din suprafața pe care s-a întins Pompeii în momentul erupției, și au fost scoase la iveală rămășițe de trupuri conservate în cenușă vulcanică (au fost descoperite 1150 de trupuri carbonizate), statui și fresce, cu scene din viața cotidiană a locuitorilor așezării romane;
- locuitorii din Pompeii au fost surprinși de erupția vulcanică în momentul desfășurării a numeroase activități: brutarul tocmai a scos o pâine din cuptor, pictorul s-a pregătit să decoreze un perete, membrii unei familii au fost găsiți sub un acoperiș, probabil pentru a scăpa de ploaia de pietre și cenușă fierbinte, un tată și-a ținut copilul de mână, iar o mamă a plantat trandafiri în grădină și nu foarte departe un câțel și-a păzit curtea;
- s-au descoperit în Pompeii vile cu numeroase încăperi (Casa Vettii), cu deschidere spre interior, spre atrium, cu bazin pentru colectarea apei de ploaie în pardoseală și grădini interioare cu promenadă, împodobite cu mozaicuri (reprezentarea lui Alexandru al III-lea cel Mare în timpul bătăliei de la Issos), statui, straturi de flori și fântâni arteziene;
- termele, piețele, atelierelor meșteșugărești, brutăriile și prăvăliile din care s-au putut procura diverse mărfuri, au devenit dovezi ale unei vieți prospere și lipsite de griji a locuitorilor unei bogate colonii romane, curmată dramatic de un cumplit cataclism;
- istoricii au descoperit în Pompeii aproximativ 200 de localuri de tip restaurant (unul la fiecare 100 de persoane) și standuri de mâncare stradală;
- în prezent, Pompeii este una dintre cele mai importante atracții turistice din Peninsula Italică, atrăgând anual milioane de vizitatori.

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului studiat vizionați următoarele videoclipuri:

https://www.youtube.com/watch?v=dY_3ggKg0Bc

<https://www.youtube.com/watch?v=9kIE-iUxX0c>

Fișă de lucru: Studiu de caz: Pompeii

Citiți cu atenție textul de mai jos, apoi completați fiecare cadran al organizatorului grafic cu informațiile solicitate:

„S-a auzit dintr-o dată un bubuit înspăimântător ca și cum munții s-ar fi ciocnit între ei, al cărui efect a fost o erupție de pietre enorme, azvârlite până în vârful muntelui și apoi izbucnirea unui foc nesfârșit și a unui fum gros care a acoperit tot cerul și a ascuns soarele întocmai ca la o eclipsă (...). În sus se ridica o imensă cantitate de cenușă care umplu pământul, marea și văzduhul, întinzându-se până departe, pe unde se nimerea, calamitate care lovi la întâmplare oameni, regiuni, turme, făcu să piară pești și păsări și, în plus, acoperi în întregime Herculaneum și Pompeii.”

(Cassius Dio, *Istoria romană*)

1. Întâmplarea povestită	2. Imaginile prezentate
3. Sunetele descrise	4. Urmările

BIBLIOGRAFIE:

1. Ghețău, Gheorghe Florin, Ghețău, Olenca Georgiana, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Aramis, București, 2022.
2. Ochescu, Maria, Oane, Sorin, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Art Klett, București, 2022.
3. Aichimoaie, Adrian Ilie, Boșcodeală, Felicia Elena, Diaconu, Maria Aurelia, Diță, Ion Nicolae, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Booklet, București, 2022.
4. Stoica, Stan, Becheru, Dragoș Sebastian, Bartic, Marcel, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura CD Press, București, 2022.
5. Rotundu, Elvira, Tomescu-Stachie, Carmen, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Corint Logistic, București, 2022.
6. Băluțoiu, Valentin, Grecu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2022.
7. Stan, Magda, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Litera, București, 2022.
8. Berstein, Serge, Milza, Pierre, *Istoria Europei*, Editura Institutul European, Iași, 1998.
9. Montanelli, Indro, *Roma: o istorie inedită*, Editura Artemis, București, 1995.
10. Beard, Mary, *SPQR: o istorie a Romei Antice*, Editura Trei, București, 2017.
11. Grimal, Pierre, *Civilizația romană*, Editura Humanitas, București, 2022.

